

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

2018-05-07 Nr. (32.44-31-3E)-RM-17426

DĖL ATLEIDIMO NUO DELSPINIŲ

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau - VMI prie FM) atkreipia dėmesį, kad pastaruoju metu Valstybinė mokesčių inspekcija gauna mokesčių mokėtojų prašymų atleisti nuo mokesčio už aplinkos teršimą (toliau - ATM) delspinigių, kuriuose nurodoma, jog jie vykdė veiklą vadovaujantis teisės aktų reikalavimais ir nėra jų kaltės dėl ne laiku sumokėto ATM, kadangi su VŠĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“, su VŠĮ „Žalias taškas“ ir kt. buvo pasirašę sutartis, pagal kurias buvo išrašyti patvirtinimai apie pakuočių atliekų tvarkymą, ko pasėkoje mokėtojai buvo atleisti nuo ATM mokėjimo. Tačiau Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamentui (toliau - VRAAD) atlikus UAB „Metrail“ patikrinimą, buvo nustatyta, kad atliekos tvarkomos netinkamai, todėl VŠĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“, VŠĮ „Žalioji taškas“ išrašyti patvirtinimai apie pakuočių atliekų tvarkymą buvo panaikinti ir mokėtojai įpareigoti patikslinti taršos mokesčio deklaracijas ir sumokėti ATM. Pateiktuose prašymuose pažymima, kad susiklosčiusią situaciją ir pareigą tikslinti minėtas deklaracijas ir sumokėti ATM sąlygojo neteisėti UAB „Metrail“ veiksmai, dėl kurių išrašytos pažymos už sutvarkytas metalo pakuotes VRAAD buvo pripažintos neteisėtomis.

VRAAD, atsakydamas į VMI prie FM paklausimą apie susidariusią situaciją, 2018-03-28 raštu Nr. (38-1)-VR-1.7-2335 „Dėl informacijos pateikimo“ pateikė atsakymą (toliau - VRAAD raštas), kuriame nurodė, jog <...Atsižvelgiant į tai, jog patvirtinimai, išduoti gamintojams / importuotojams, pripažinti negaliojančiais dėl UAB „Metrail“ padarytų Atliekų tvarkymo įstatymo 34²⁵ straipsnio 2 dalies pažeidimų, todėl yra pagrindas taikyti Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau - MAĮ) 141 straipsnio 1 dalies 1-2 punktus ir atleisti mokesčių mokėtojus nuo apskaičiuotų delspinigių.>

VMI prie FM pažymi, kad pagal MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 2-3 punktus bei Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004-07-26 įsakymu Nr. VA-144 patvirtintų Atleidimo nuo baudų, delspinigių ir palūkanų taisyklių 7 punktą, mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas tik nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų), bet nesumokėtų (neišieškotų) delspinigių ar jų dalies. Todėl susidaro situacija, kad tie mokesčių mokėtojai, kurie sumokėjo delspinigius ir / ar delspinigiai buvo įskaityti iš susidariusios permokos, patenka į blogesnę padėtį, todėl mokesčių administratorius susiduria su moraline bendrųjų teisės principų taikymo problema. Kai susiduriama su moralinių vertybių ir teisinės valstybės pagrindais, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau - LVAT) 2014-03-05 sprendime administracinėje byloje Nr. A-552-422-14 yra pažymėjęs, jog „šiuolaikinė teisės samprata remiasi aiškiu teisės ir įstatymo skyrimu pripažįstant teisę fundamentalesniu dalyku negu įstatymas. Jeigu teisė tapatinama su įstatymu, tai teisės praktikos požiūriu pirmenybė būtų teikiama ne teisingumui, o teisėtumui. Formalus įstatymų taikymas nulemtų teisėtą sprendimą, kuris ne visada gali būti teisingas. Teisėjų kolegijos nuomone, turi būti pripažįstamas ne bet koks teisėtumas, o tik teisingumo teisėtumas. Tokiu atveju, kai pagal faktines bylos aplinkybes, visuotinai pripažintus teisės principus, akivaizdu, jog sprendimas konkretaus socialinio konflikto atžvilgiu bus formalus, bet neteisingas, būtina pirmumą teikti bendrajai teisės sampratai. Juk ne viskas gali būti reglamentuota įstatymų ir tilpti į tam tikras teisės normas“ (LVAT 2007 m. liepos 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁷-773/2007, LVAT 2011 m. balandžio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴³-46/2011)“.

LVAT savo praktikoje yra pažymėjęs, kad nors teisingumo vykdymas - teismų funkcija, lemianti šios valdžios vietą valstybės valdžios institucijų sistemoje ir teisėjų statusą; jokia kita valstybės institucija ar pareigūnas negali vykdyti šios funkcijos (*inter alia* Konstitucinio Teismo 1999 m. gruodžio 21 d., 2004 m. gegužės 13 d., 2011 m. balandžio 7 d. nutarimai), tačiau mokesčių administratorius matydamas akivaizdų moralinių vertybių ir teisinės valstybės priešpriešą, vertindamas konkrečias aplinkybes turi priimti sprendimus, kurie būtų socialiai teisingi.

VMI prie FM informuoja, kad mokesčių mokėtojai, mokesčių administratoriaus iniciatyva, pagal VRAAD pateiktą juridinių asmenų sąrašą tiek nuo apskaičiuotų ir nesumokėtų, tiek nuo apskaičiuotų ir sumokėtų / įskaitytų ATM delspinigių turi būti atleidžiami vadovaujantis VRAAD raštu, MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1 punkto pagrindu.

Viršininė

Edita Janušienė

